

Sistema Fiscal Espanyol (21884)

Titulació/estudi: Grau en ADE i Economia

Curs: Tercer i Quart

Trimestre: primer

Nombre de crèdits ECTS: 5 crèdits

Hores de dedicació de l'estudiant: 125 hores (entre teoria i seminaris)

Llengua o llengües de la docència: català

Professor: Antoni Durán-Sindreu Buxadé

1. Presentació de l'assignatura

El Sistema Fiscal Espanyol està constituït pel conjunt de normes, mesures i eïnes amb les quals compta l'Hisenda Pública per tal de desenvolupar les seves funcions, que són la recaptació, l'administració i l'ús dels mitjans necessaris per tal que poder acomplir les finalitats assignades a l'Estat i que en definitiva són la satisfacció de les necessitats públiques.

Així doncs, l'Estat i els altres ens públics són els protagonistes de l'activitat financera, que té com a objecte la realització de despeses públiques encaminats a satisfer el bé comú. Per realitzar aquests objectius l'estat necessita uns ingressos que s'obtenen majoritàriament a través dels tributs.

Malgrat l'existència d'alguns tributs propis, creats per la pròpia Comunitat Autònoma sobre fets imposables no gravats per l'Estat, o sobre matèries no gravades per impostos locals (excepte autorització per llei Estatal), gran part de la massa recaptada prové d'impostos estatals la recaptació dels quals va a parar, en part o en la seva totalitat, a les arques autonòmiques.

Així doncs, per mitjà d'aquesta assignatura es coneixeran les característiques bàsiques del Sistema Fiscal Espanyol amb l'objectiu d'analitzar la seva adequació als principis generals de la imposició. Amb aquesta finalitat se n'estudien els elements bàsics i la distribució de les diferents figures entre nivells de govern.

Igualment, es coneixeran també en profunditat els impostos directes, com ara l'Impost sobre la Renda de les Persones Físiques i l'Impost sobre el Patrimoni. En ambdós casos s'aprofundirà en l'anàlisi de cadascun d'ells, donant-ne a conèixer les seves característiques, els conceptes que hi són lligats, els diferents tipus de rendes, les deduccions, etc., així com tots aquells aspectes que cal tenir en compte a l'hora de fer-ne la liquidació.

2. Competències que s'han d'assolir

COMPETÈNCIES GENERALS:

Comprendre e interpretar de manera pertinent i raonada textos escrits de nivell i caràcter acadèmic.

Ser capaç de justificar amb arguments consistents les pròpies postures, així com defensar-les públicament.

Ser capaç de comunicar-se amb propietat de forma oral i escrita en qualsevol de les dues llengües oficials de Catalunya, és a dir, en català i en castellà, tant davant audiències expertes como inexpertes.

Ser capaç de treballar en equip, participant activament en les tasques i negociant davant opinions discrepants fins arribar a posicions de consens.

Desenvolupar la capacitat de raonament autònom amb distància crítica en temes o qüestions controvertides.

Acceptar la diversitat de punts de vista como un ingredient fonamental de la vida acadèmica i consubstancial a la societat contemporània, i ser capaç de donar a conèixer les pròpies opinions dins del respecte a les opinions divergents.

Tenir consolidats hàbits d'auto disciplina, autoexigència i rigor en la realització del treball acadèmic, així com en la organització i en la seva correcta temporalització.

Tenir una actitud pro activa en el desig de conèixer allò ignorat, imprescindible en tot procés formatiu i en tota activitat professional amb projecció.

Ser capaç d'aplicar amb flexibilitat i creativitat els coneixements adquirits i de adaptar-los a contextos i situacions noves.

Demostrar un nivell de coneixements suficients per a l'actuació professional.

Utilitzar la informació adequada en la formulació de propostes i la resolució de problemes.

Identificar els factors clau d'un problema.

Demostrar una aproximació crítica davant de situacions diverses.

Demostrar una visió multi disciplinar en el tractament i resolució de problemes.

COMPETÈNCIES ESPECÍFIQUES:

Capacitat d'identificació i de reconèixer aquells aspectes de la tributació que més incideixen en el nostre entorn econòmic i sobre les decisions dels agents econòmics.

Capacitat per a identificar la fiscalitat com a eina financera d'una política de despesa.

Capacitat per a identificar la fiscalitat com a eina d'intervenció correctora de fallida del mercat.

Capacitat per identificar la fiscalitat com a mitjà de política econòmica.

3. Continguts

Els continguts es basen en les característiques tributàries de la fiscalitat personal i societària i en el perfil dels ingressos de les hisendes multi jurisdiccionals.

L'assignatura es distribueix en 3 parts que es descriuen a continuació.

1. Introducció i conceptes bàsics.

- a. El concepte d'impostos com a eina de política econòmica i com a eina de recaptació. Les seves característiques respecte a les decisions dels diferents agents econòmics.
- b. La relació entre els impostos i la ideologia política.
- c. La relació entre els impostos i la despesa pública.
- d. La justícia en la imposició.
- e. El concepte de tributs i de preus públics.
- f. Estudi dels diferents nivells d'Hisenda: Estatal, Autonòmica i Local.
- g. La classificació dels impostos: sobre la renda, sobre el capital i sobre el consum.
- h. El concepte de sistema tributari progressiu i anàlisi de la progressivitat.
- i. Estudi de l'Impost sobre la Renda de les Persones Físiques, models i exemples de imposició personal. Estudi de la seva dualitat, de les rendes plurianuals, dels guanys del capital plurianuals i de la fiscalitat de l'estalvi i la neutralitat fiscal en les decisions d'inversió.
- j. La descoordinació entre la Normativa Estatal i Autonòmica de l'Impost sobre la Renda de les Persones Físiques i l'Impost sobre Donacions i Successions.
- k. Models d'Impost sobre Societats.
- l. L'estructura de l'obligació tributària. Concepte de "fet imposable", subjecte actiu, obligat tributari, i tributs fixes i variables.
- m. Mètodes d'estimació i determinació de la base imposable.
- n. Estudi dels diferents tipus impositius i de les obligacions dels contribuents. Conseqüències.
- o. Altres conceptes bàsics (l'armonització fiscal, la pressió fiscal indirecta, la veritable natura de les deduccions a la quota, la deflactació d'impostos, el frau fiscal, la planificació fiscal i les Pimes versus les empreses familiars).

2. L'Impost sobre la Renda de les Persones Físiques.

- a. Anàlisi de la seva naturalesa.

- b. El concepte i la composició de la renda.
- c. Rendes exemptes.
- d. Estudi del concepte de contribuent.
- e. Els criteris d'individualització de les rendes.
- f. Els criteris d'imputació temporal de les rendes. Regla general i regles especials.
- g. El període impositiu.
- h. Els rendiments del treball. Determinació del rendiment net, el concepte de rendiment íntegre, supòsits, Plans de Pensions, dietes i assignacions per despesa de viatge, rendes del treball en espècie, rendes del treball irregulars, despeses deduïbles.
- i. Rendes del capital. Concepte i estudi dels diferents tipus.
- j. Rendes d'activitats econòmiques. Concepte i anàlisi.
- k. Guany i pèrdues patrimonials. Normativa i estudi dels diferents tipus.
- l. La liquidació de l'impost. Els diferents supòsits de deduccions.
- m. La tributació familiar. Tipus d'unitat familiar i normativa.

3. L'Impost sobre el Patrimoni.

- a. El fet imposable.
- b. A quins contribuents afecta.
- c. La base imposable. Concepte i característiques determinants.
- d. La quota íntegra i el límit conjunt.
- e. La seva vigència.

4. Avaluació

Avaluació final mitjançant un examen, obligatori, al final del trimestre, que suposarà un 70% de la nota.

L'examen és tipus test, i consta de preguntes teòriques i preguntes pràctiques. Les preguntes contestades de forma incorrecta resten 0,25 punts. Caldrà contestar a un número mínim de preguntes. Les preguntes seran de caire teòric i de caire pràctic, en les que caldrà fer càlculs numèrics.

A les classes pràctiques de seminari es proposarà als estudiants la resolució de pràctiques, les quals, prèviament, estaran disponibles a l'aula global. La resolució de les pràctiques es realitzarà de forma individual i es lliuraran al professor segons s'indiqui.

En els diferents seminaris, el professor escollirà alguns estudiants determinats per tal que exposin de forma pública les pràctiques resoltes, fent-se'n posteriorment un comentari a classe. Tant les pràctiques realitzades com les exposicions fetes seran avaluades pel professor. La nota derivada de les pràctiques ponderarà un 30% sobre la nota final de l'assignatura.

L'assistència als seminaris és obligatòria si es vol comptar amb la nota corresponent a aquests. Assistir sense una bona participació no assegura cap puntuació predeterminada.

Per superar l'assignatura és imprescindible aprovar l'examen i també les pràctiques que s'hagin plantejat durant el transcurs de l'assignatura.

No es guarden notes parcials aprovades (d'examen o de participació/seminaris) per a posteriors anys acadèmics.

Llevat de les pràctiques, no es demanarà la presentació de cap treball addicional.

En cas de suspendre l'assignatura, la recuperació es realitzarà mitjançant una prova de recuperació que tindrà lloc en el dia habilitat del mes corresponent segons el calendari acadèmic (s'anunciarà al campus global per la Facultat). A aquesta prova hi podran concórrer aquells alumnes que, havent participat a les activitats d'aprenentatge i avaluació durant el trimestre, hagin obtingut la qualificació global de "Suspens". No hi podran concórrer aquells estudiants que no hagin participat en aquestes activitats o hagin renunciat a l'avaluació.

5. Bibliografia i recursos didàctics

5.1. Bibliografia bàsica

DESCALÇ, Asensi, HIGÓN, Francesc J. Introducció a la imposició. PUV, 2011

ALBI IBAÑEZ, Emilio, Economía Pública I i II. 3ª edició actualitzada. Ed. Ariel, 2009.

5.2. Recursos didàctics

Esquemes resum de cadascun dels temes a desenvolupar preparats pels professors, per a seguir el desenvolupament de les sessions teòriques.

Questions plantejades de forma genèrica en els fòrums de l'assignatura.

Supòsits pràctics a desenvolupar en els seminaris de l'assignatura.

6. Metodologia

Classes de teoria: el professor exposa el contingut de l'assignatura, per mitja d'esquemes resum. L'objectiu és donar als alumnes els coneixements teòrics suficients per tal que puguin aplicar-los durant el desenvolupament de les classes pràctiques.

El material per seguir les classes teòriques són uns esquemes resum sobre els diferents temes a tractar, i que es desenvoluparan de forma detallada en les sessions impartides pel professor. Adicionalment, és recomanable disposar de la normativa legal que regula la matèria a estudiar.

Classes de pràctiques (seminaris): els alumnes han de treballar els conceptes teòrics estudiats a través de la resolució de diferents casos pràctics. L'objectiu és comprovar que els alumnes saben aplicar els coneixements teòrics adquirits i que saben efectuar les liquidacions tributàries corresponents.

El material per a seguir les classes pràctiques (seminaris) són uns exercicis a resoldre, que els alumnes hauran de lliurar i que seran exposats de forma aleatòria pels propis alumnes sota la direcció del professor, qui avaluarà tant el treball presentat com la forma en que s'exposa.

Tot aquest material es posarà a disposició dels alumnes a través de l'Aula Global.

7. Programació d'activitats

En les classes teòriques, de forma prèvia al desenvolupament de cada tema, el professor posa a disposició dels alumnes els esquemes resum corresponents.

En les classes pràctiques, el professor també posa a disposició dels alumnes els diferents supòsits pràctics que seran resolts als seminaris, amb temps suficient perquè puguin dur a terme la pràctica de la seva resolució abans de la celebració del seminari.